

හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාව
බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය

-----

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2014 මැයි 30 දිනද ඉකුත් වර්ෂයට අදාල මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2013 අප්‍රේල් 17 දිනද විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2014 ඔක්තෝබර් 20 දින සභාවේ සභාපතිවරයාට යවා ඇත.

1.2 මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල වැදගත්බව හේතුවෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් සකස්කර ඉදිරිපත් කර තිබුණු මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සකස් කර නොතිබුණි.

1.3.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

(අ) සභාව විසින් සකස්කර තිබුණු ලෙජර් ගිණුම අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සමුච්චිත අරමුදල් ගිණුමේ බැර ශේෂය රු.13,173,433 ක් වුවද, එය එදිනට ශේෂ පත්‍රයේ රු.6,756,186 ක් ලෙස දැක්වීම නිසා රු.6,417,247 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ණයගැති ශේෂය ඉක්මවා, පෙර වර්ෂ වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලැබී තිබුණු රු.1,299,038 ක මුද්දර ගාස්තු සමුච්චිත අරමුදල් ගිණුමට බැර නොකර, ණයගැති ගිණුමට බැරකිරීම නිසා දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැති ශේෂය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

(ඇ) සභාවට ලැබී තිබුණු උසාවි දඩ උපලේඛණ අනුව, උසාවි දඩ ආදායම රු.2,737,338 ක් වුවද, එය ආදායම් වියදම් ගිණුමේ රු.443,267 ක සෘණ ශේෂයක් ලෙස දැක්වීම නිසා වර්ෂයේ ආදායම රු.3,180,605 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ උසාවි දඩ ආදායම රු.3,400,606 ක් වුවද, එය රු.220,000 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම නිසා ණයගැතියන් රු.3,180,606 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක ණය ගිණුමේ ශේෂය වූ රු.1,338,982 ක් ආදායම් ණයගැතියන් යටතේ දැක්වීම නිසා ආදායම් ණයගැතියන් එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රාග්ධන යෙදුමට ආදායමෙන් දායකවීමේ ගිණුමේ ශේෂය හා ස්ථාවර වත්කම්වල වටිනාකම අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් සමාන විය යුතු වුවද, ප්‍රාග්ධන යෙදුමට ආදායමෙන් දායකවීමේ ගිණුමේ ශේෂය රු.12,605,329 ක් හා ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම්වල ශේෂය රු.28,225,699 ක් වූයෙන් රු.15,620,370 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පළාත් පාලන සේවා විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලට ගෙවිය යුතු මුදල රු. 1,666,192 ක් වුවද, ණයහිමියන් යටතේ රු.11,352 ක් පමණක් ප්‍රතිපාදන සැලසීම නිසා බැරකම් රු.1,654,840 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (ඌ) ගිණුම් අංක 6821339 යටතේ ආයෝජනය කර තිබූ රු 1,061,400 ක් වූ ස්ථාවර තැන්පතුවක ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණු වර්ෂයට අදාල රු. 34,548 ක පොලී ආදායම ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුමේ ආරම්භක ශේෂයට එකතුකර තිබුණු නමුත් සම්පූර්ණ අරමුදල් ගිණුම බැරකර නොතිබුණු බැවින් සම්පූර්ණ අරමුදලේ ශේෂය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

1.3.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

 පහත සඳහන් නොසැසඳීම් නිරීක්ෂණය විය.

ගිණුම් විෂයය	2013.12.31 දිනට ශේෂ පත්‍රය අනුව	උපලේඛණ අනුව	වෙනස
-----	-----	-----	-----
	රු.	රු.	රු.
යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	3,020,271	2,942,021	78,250
මෝටර් රථ හා කරත්ත	13,628,525	12,223,525	1,405,000
ලී බඩු හා සවිකිරීම්	1,601,218	1,547,968	53,250
වරිපනම් බදු	328,746	335,194	6,448

1.3.4 අවිනිශ්චිත ගිණුම්

 සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සකස් කරන ලද ශේෂ පිරික්සුම අනුව රු.9,522,220 ක් වූ අවිනිශ්චිත ගිණුමේ බැර ශේෂයක් පැවති අතර එම ශේෂය ශේෂපත්‍රයට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

1.3.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

 සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂවල එකතුව රු. 10,480,133 ක් වූ අතර, ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ වල එකතුව රු.20,852,906 ක් විය.

1.3.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

 රු.22,418,549 ක් වටිනා ගිණුම් විෂයයන් 05 ක් වටිනාකම් සහිත උපලේඛණ, ඔප්පු හා පිඹුරුපත් හා ශේෂ සනාථ සහතික ඉදිරිපත් නොවීම නිසා විගණනයේ දී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

1.3.7 නීති, රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය. විස්තර පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසිවලට යොමුව -----	අනුකූල නොවීම -----
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි -----	
මුදල් රෙගුලාසි 371	1994 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය තුළ අවස්ථා 16 කදී විවිධ පාර්ශවයන් වෙත ගෙවන ලද රු.272,301 ක් වූ අත්තිකාරම් පියවා නොතිබුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ xxiv පරිච්ඡේදයේ 4 වගන්තිය	සභාවේ සේවය කර සේවය හැර ගිය සේවකයකුගෙන් 2005 වර්ෂයේ සිට අය නොවී පවතින රු.26,920 ක සේවක ණය අයකර ගෙන නොතිබුණි.
(ඇ) පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 1980 දෙසැම්බර් 31 දිනැති අංක 1980/46 චක්‍රලේඛය	සභාව සතු කඩ කාමර 26 ක් සම්බන්ධයෙන් මාසික බදු කුලිය ප්‍රධාන තක්සේරුකරු හෝ පළාත් පාලන සේවයට අයත් තක්සේරුකරුවකු මඟින් තක්සේරු කරවාගෙන නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.2,172,420 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.510,186 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.1,662,234 ක වාසිදායක විචලනයක් නිරීක්ෂණය විය.

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ ශුද්ධ වැඩිවීම පිළිබඳ විග්‍රහාත්මක සමාලෝචනයක් පහත දැක්වේ.

පුනරාවර්තන ආදායම -----	2013 -----	2012 -----	විචලනය -----
	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	1,813,496	1,548,996	264,500
කුලී	924,101	840,720	83,381
බලපත්‍ර ගාස්තු	796,350	743,340	53,010
සේවා සඳහා ගාස්තු	6,066,102	2,433,104	3,632,998
වරෙන්තු ගාස්තු හා දඩ	(351,634)	1,100,028	(1,451,662)

වෙනත් ආදායම්	248,655	276,738	(28,083)	
ආදායම් ආධාර	14,155,693	12,876,062	1,279,631	
			-----	3,833,775

පුනරාවර්තන වියදම

වැටුප් හා දීමනා	17,443,456	15,198,400	(2,245,056)	
ගමන් වියදම්	324,278	341,658	17,380	
සැපයුම් හා උපකරණ	1,662,681	1,856,637	193,956	
ප්‍රාග්ධන වත්කම් අළුත්වැඩියා හා නඩත්තුව	693,385	442,494	(250,891)	
ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා	433,891	442,726	8,835	
ආවශ්‍යක හා වෙනත් සේවා				
පොලී ගෙවීම්, ලාභාංශ හා				
ප්‍රසාද මුදල්	621,436	687,884	66,448	
ආධාර මුදල්, දායක මුදල් හා සහනාධාර	-	80,627	80,627	
විශ්‍රාම වැටුප්, විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ හා පාරිභෝගික	301,218	258,378	(42,840)	
			-----	2,171,541

				1,662,234
				=====

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

(අ) සභාව සතු කඩ කාමර 26 කින් 24 ක් වෙනුවෙන් බදුකුලී හිඟව පැවති අතර, 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම හිඟය රු.135,712 ක් විය.

(ආ) සභාව සතු කඩ කාමර පෙර වර්ෂවලදී බදුගෙන තිබුණු බදුකරුවන්ගෙන් අයවිය යුතුව තිබුණු බදුකුලී රු. 541,672 ක් වූ අතර, කඩ කාමර 05 කට අදාළව සභාව විසින් පියවා තිබූ රු. 40,692 ක විදුලිය ගාස්තුවද අදාළ බදුකරුවන්ගෙන් අයකර ගෙන නොතිබුණි.

2.3.2 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු උසාවිදඩ හා මුද්දර ගාස්තු පහත පරිදි වේ.

	රු.
උසාවි දඩ	220,000
මුද්දර ගාස්තු	1,065,000

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

(අ) කොස්ලන්ද වෙළඳ සංකීර්ණය ඉදිකිරීම සඳහා ලබාගත් රු.5,000,000 ක ණය මුදල වෙනුවෙන් දේශීය ණය හා සංවර්ධන අරමුදලට 2013 දෙසැම්බර් වන විට පොලී වශයෙන් රු.1,829,499 ක් හා ණය වාරික රු.760,192 ක් වශයෙන් එකතුව රු.2,589,691 ක් සහ අරමුදලින් ගෙවා තිබුණි. වසර 04 ක පමණ කාලයක් ගත වුවද, මෙම වෙළඳ සංකීර්ණයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම නොකිරීම හේතුවෙන් ලබාගත හැකිව තිබූ කුලී ආදායම අහිමිවී තිබුණු අතර, සහ අරමුදලින් පොලී ගෙවීමට සිදුවීම හේතුවෙන් සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑමක් ඇතිවීමේ අවදානමක්ද පවතී.

(ආ) 2013 ජනවාරි 18 දිනැති අංක 1794 දරන ගැසට් නිවේදනයේ IV (ආ) කොටස ප්‍රකාරව හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය තුළ සවිකර ඇති ස්ථාවර ප්‍රවාරක දැන්වීම් පුවරු සඳහා වර්ග අඩියකට රු.50 බැගින් වූ වාර්ෂික ප්‍රදර්ශන ගාස්තුවක් අයකළ යුතු වුවද, කොළඹ බදුල්ල ප්‍රධාන මාර්ගයේ සවිකර තිබූ "කොමර්ෂල් ක්‍රෙඩිට්" නමින් වූ වර්ග අඩි 600 ක (20'x30') ප්‍රවාරක දැන්වීම් පුවරුව වෙනුවෙන් 2013 වර්ෂය සඳහා අයවිය යුතු රු.30,000 ක මුදලක් අයකරගෙන නොතිබුණි.

3.2 නිෂ්ක්‍රීය / ඌණ උපයෝජිත වත්කම්

පහත දැක්වෙන වත්කම් නිශ්කාර්යව පැවතුණි.

- (අ) 1996 වර්ෂයේ දී හමුදා ක්‍රියාත්මක රාජකාරි සඳහා රැගෙන ගොස් 2009 වර්ෂයේ දී නැවත සභාවට භාරදී තිබූ අංක 53-5065 දරන කැබ් රථය.
- (ආ) 2004 වර්ෂයේ දී ජෝන් ඩියර් ට්‍රැක්ටරය සමඟ ලැබී තිබූ නඟුල
- (ඇ) 252-6369 කැබ් රථයෙන් අවස්ථා දෙකකදී ඉවත්කරන ලද එන්ජින් 02

4. ගිණුම් කටයුතු භාවය හා යහපාලනය

අයවැය පාලනය

සභාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර තිබුණු අයවැය ලේඛණයෙහි ආදායම් හා වියදම් තථ්‍ය ආදායම් හා වියදම් සමඟ සැසඳීමේ දී සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛණය ඵලදායී පාලන කාරකයක් වශයෙන් උපයෝගී කරගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

ප්‍රතිශතය	අයවැයගත	තථ්‍ය	විචලනය	විචලන
	රු.	රු.	රු.	%
පුනරාවර්තන ආදායම				
වරිපනම් හා බදු	1,497,664	1,813,496	315,832	21
බලපත්‍ර ගාස්තු	596,500	796,350	199,850	33
සේවා සඳහා ගාස්තු	2,837,500	6,066,102	3,228,602	114
වෙනත් ආදායම්	341,500	248,655	92,845	27

පුනරාවර්තන වියදම්

ප්‍රාග්ධන වත්කම් අළුත්වැඩියා හා නඩත්තුව	478,500	693,385	214,885	45
ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා හා ආවශ්‍යක සේවා	344,500	433,891	89,391	26
ආධාර මුදල්, දායක මුදල් හා සහනාධාර	11,500	-	11,500	100
විශ්‍රාම වැටුප්, විශ්‍රාම ප්‍රතිලාභ හා පාරිතෝෂික	343,890	301,218	42,672	12

5. පද්ධති හා පාලන

පහත සඳහන් පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි සභාවේ විශේෂ අවධානය යොමු කෙරේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) වත්කම් කළමනාකරණය